

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В ЗАОЧНІЙ ІНТЕРНАТУРІ

Запорізький державний медичний університет (м. Запоріжжя)

elenafpo@gmail.com

Вступ. Найважливішою метою сучасних освітніх програм у світлі реформування медицини є закріплення системи безперервної медичної освіти, коли післядипломна і самоосвіта стають не менш важливими, ніж додипломне навчання. Основним завданням (кінцевою метою) навчання в інтернатурі є підготовка молодого лікаря до самостійної роботи в практичній медицині. Звичайно, виконання цієї мети залежить від багатьох складових: наявності сучасних навчально-методичних програм та посібників [2, 4], високого рівня теоретичної та практичної підготовки як викладачів вузів (кафедр післядипломної освіти) так і керівників інтернів на базах стажування, технічного оснащення вузів та лікарень. У процесі становлення особистості фахівця величезне значення набуває вміння самостійно поповнювати знання та орієнтуватися у великому потоці інформації. Саме в заочній частині інтернатури найбільше часу приділяється самостійній роботі інтернів, тому на базових керівників полягає велика відповідальність у формування практичного мислення лікарів-інтернів.

Мета роботи. Обговорити питання організації самостійної роботи лікарів-інтернів в заочній частині інтернатури.

Об'єкт і методи дослідження. Проаналізовано методичну літературу з питань організації самостійної роботи лікарів на постдипломному етапі навчання. Обговорені ті її форми, які адаптовані для занять із лікарями-інтернами і використовуються викладачами кафедр дитячих хвороб ФПО ЗДМУ та базовими керівниками інтернатури.

Результати досліджень та їх обговорення. Самостійна робота – це планована і контрольована навчальна, науково-дослідна робота, що виконується за завданням та під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі в спеціально відведений для цього час. Умовами, необхідними для ефективної організації та здійснення самостійної роботи інтернів є поступовість введення різних її видів, проведення викладачем регулярних консультацій в різних формах, обов'язковий систематичний контроль виконаної самостійної роботи.

Самостійна робота, як форма навчання, повинна органічно поєднуватися з іншими загальноприйнятими формами [1]. Вона починається вже під час аудиторних занять та полягає в самостійній курації хворих.

Дуже важливим видом самостійної роботи є обов'язкові 24-х годинні чергування в клініці під керівництвом базових керівників або лікарів відділень. У процесі чергування лікар-інтерн повною мірою

може відчути специфіку лікарської роботи, засвоїти або відпрацювати практичні навички, з якими він познайомився під час аудиторних занять. Для того, щоб чергування носило і навчальний елемент, на наступний день інтерн звітує керівнику, або заступнику головного лікаря з лікувальної роботи про свою роботу під час чергування.

Під час заочного навчання цікавою формою позааудиторної роботи буде організація щотижневої конференції лікарів-інтернів, на якій заслуховуються доповіді щодо роботи у кожному відділенні протягом тижня. До конференції готуються інтерни під контролем безпосереднього базового керівника. Короткі презентаційні доповіді молодих лікарів можуть містити елементи аналізу роботи відділення, інформацію про найбільш цікаві та повчальні клінічні випадки, з якими працювали в кожному підрозділі клінічної бази на протязі тижня. Такий вид самостійної роботи сприяє розвитку професійно-творчого мислення, надає процесу навчання професійне прискорення, стимулює формування і розвиток професійних якостей спеціаліста.

Дуже важливим аспектом самопідготовки є розвиток зацікавленості до роботи з літературою, що можна відпрацьовувати під час підготовки до семінарських занять та написання рефератів [3]. Основна мета рефератів – поглиблене вивчення конкретної проблеми в педіатрії. За період навчання на базі стажування інтерн повинен підготувати 11 рефератів, з якими має виступити на семінарських заняттях та на лікарняних конференціях. Вимоги до написання реферату наступні:

- обсяг реферату – не менше 12 сторінок формату А4;
- реферат повинен мати: титульний лист, зміст, текст, який повинен бути поділений на розділи згідно змісту, висновок, перелік літератури не менше 5 джерел;
- обов'язковою вимогою є обговорення тем рефератів на тих семінарських заняттях (конференціях), за якими вони розподілені;
- інформація по реферату повинна не перевищувати 10 хвилин.

До самостійної роботи лікаря-інтерна відноситься і його підготовка до написання ліцензійного іспиту «Крок-3. Лікувальна справа і педіатрія». Цей іспит дозволяє визначити відповідність рівня знань інтерна мінімальним професійним вимогам. Зазвичай іспит складається у другій половині першого року навчання в інтернатурі.

До позааудиторної роботи слід віднести використання сучасних комп'ютерних технологій дистанційної освіти. Методика викладання з використанням технологій дистанційного навчання базується на самостійному вивченні курсу лікарем-інтерном. В якості платформи для розміщення матеріалів, контролю знань та навичок, здійснення взаємодії між викладачем та інтерном можна використовувати платформу Moodle (модульне об'єктивно-орієнтоване середовище дистанційного навчання). Moodle дозволяє спілкуватися викладачу з лікарем-інтерном незалежно від форми навчання (очна чи заочна). Система створює та зберігає навчальні матеріали у вигляді електронних послідовних курсів, які можуть складатися з різних елементів. Наприклад, теоретичний матеріал може бути представлений у вигляді лекцій, книг, завантажених файлів, тощо. Матеріали до програми складають співробітники профільної кафедри. Проте до цієї роботи можна залучати керівників інтернів базових установ, фахівців з конкретної тематики. Завдяки тому, що доступ до Moodle здійснюється через Інтернет або інші мережі, інтерни не прив'язані до конкретного місця і часу, можуть рухатися по матеріалу у власному темпі з будь-якого міста чи комп'ютера. При цьому навчання можна здійснювати як несинхронно, коли кожен інтерн вивчає матеріал у власному темпі, так і в режимі реального часу, організовуючи онлайн лекції та семінари. Програма Moodle привчає інтерна до якісної самостійної роботи над підвищенням свого рівня знань, стимулює творчий підхід до цього процесу. Moodle фіксує і зберігає інформацію про кожного інтерна, що дозволяє контролювати його навчальну активність та ефективність засвоєння тем.

Науково-дослідна робота лікарів-інтернів (НДР), як ще одна форма позааудиторної роботи, формує здатність до аналізу й узагальнення матеріалу, розвитку клінічного мислення, критичне осмислення даних літератури. Для НДР інтернів можна використовувати аналіз даних, отриманих під час проведення обстеження або лікування хворих, звіти і науково-практичний аналіз діяльності відділень та спеціалізованих кабінетів, порівняльний аналіз показників діяльності закладів охорони здоров'я. Тематику досліджень визначає план НДР лікаря-інтерна, складений виконавцем разом з викладачем кафедри та базовим

керівником з урахуванням реальних можливостей його виконання в умовах навчання в очній та заочній інтернатурі.

Для правильної організації НДР та контролю за її виконанням, інтерн може скласти «Тематичну картку НДР» (див. зразок). Ця форма дозволить, по-перше, чітко визначити тему, напрямки та шляхи виконання роботи. По-друге, «Тематична картка» забезпечить наступність її виконання як в очній, так і в заочній інтернатурі. По-третє, «Тематична картка» є ефективним контрольним та звітним документом як для інтерна, так і для його базового керівника.

Зразок

Тематична картка науково-практичної роботи лікаря-інтерна

1. Назва теми: _____
2. Анотація: _____
3. Виконавець: лікар-інтерн _____
4. Керівник _____
5. Мета роботи: _____
6. Предмет дослідження _____
7. Об'єкт дослідження: _____
8. Методи дослідження: _____
9. Використані засоби: _____
10. Поквартальний план виконання _____

Результати НДР інтернів доповідаються на науково-практичних конференціях і враховуються при їх атестації. За результатами НДР лікарів-інтернів Вчена Рада вищого навчального закладу освіти може дати рекомендацію лікарю-інтерну до вступу до клінічної ординатури.

Висновки. Таким чином, позааудиторна робота лікаря-інтерна дуже важливий напрямок в процесі формування молодого лікаря. Можливості для її реалізації найбільші саме в заочній частині інтернатурі. В арсеналі викладача-базового керівника достатньо різних форм самостійної роботи, творче використання яких дозволить підготувати освіченого та кваліфікованого лікаря, готового до роботи в первинній ланці охорони здоров'я.

Література

1. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі / В. М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
2. Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації (Наказ МОЗ України № 291 від 19. 09. 96. р.).
3. Сухіна Л. О. Особливості методологічного підходу до організації підготовки лікарів-інтернів з питань травми органа зору / Л. О. Сухіна, М. Б. Зоріна, І. В. Сухіна, К. Е. Голубов // Архів офтальмології України. – 2013. – Т. 1, № 1. – С. 132-136.
4. Типовий навчальний план і програма спеціалізації (інтернатурі) випускників вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації зі спеціальності «Педіатрія» (Київ, 2011).

УДК 378. 147. 091. 33-021. 464:614. 23:37. 019. 43

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В ЗАОЧНІЙ ІНТЕРНАТУРІ

Подліанова О. І.

Резюме. У статті розглядаються питання організації самостійної роботи лікарів-інтернів педіатрів у заочній частині інтернатурі на підставі аналізу методичної літератури та практичних напрацювань співробітників кафедри дитячих хвороб ФПО Запорізького державного медичного університету (ЗДМУ). Надається детальний опис різних варіантів позааудиторної роботи. Обговорені ті її форми, які, за нашим досвідом, найбільш адаптовані

для занять із лікарями-інтернами в заочній інтернатурі та допомогуть базовим керівникам інтернів підготувати освіченого та кваліфікованого лікаря, готового до роботи в первинній ланці охорони здоров'я.

Ключові слова: самостійна робота, базові керівники інтернатури, лікарі-інтерни педіатри.

УДК 378. 147. 091. 33-021. 464:614. 23:37. 019. 43

ОПЫТ ОРГАНИЗАЦИИ самостоятельной работы врачей-интернов в заочной интернатуре

Подлианова Е. И.

Резюме. В статье рассматриваются вопросы организации самостоятельной работы врачей-интернов педиатров в заочной части интернатуры на основании анализа методической литературы и практических наработок сотрудников кафедры детских болезней ФПО Запорожского государственного медицинского университета (ЗГМУ). Предлагается детальное описание различных вариантов внеаудиторной работы. Обсуждены ее формы, которые, по нашему опыту, наиболее адаптированы для занятий с врачами-интернами в заочной интернатуре и помогут базовым руководителям интернов подготовить образованного и квалифицированного врача, готового к работе в первичном звене охраны здоровья.

Ключевые слова: самостоятельная работа, базовые руководители интернатуры, врачи-интерны педиатры.

UDC 378. 147. 091. 33-021. 464:614. 23:37. 019. 43

Experience Doctors-Inters Independent Work Organization at Internship by Correspondence

Podlianova E. I.

Abstract. The main task of the internship is to prepare a young doctor to work independently in practical medicine. Especially in internship by correspondence most of the time is devoted to independent work of interns, so the supervisors have big responsibility in forming practical thinking of interns.

The aim of research: Discuss the issue of interns' independent work as doctors during their internship by correspondence.

The results and their discussion: Independent work – is a planned and controlled study and research work fulfilled according to the instructions and under the methodological guidance of a teacher, but without his/her direct participation, during the specially designated term. The conditions necessary for the effective organization and implementation of independent internship are the following: the gradual introduction of various kinds of teacher's regular consultations in various forms and obligatory systematic monitoring of the performed independent work. The important type of independent work is a required 24-hour duty at the clinic under the management of the supervisors or doctors. During the duty doctor-intern can experience in full the specifics of medical work, learn and work out practical skills, which he met during the classes. While studying by correspondence weekly interns' conferences can be held where the reports on the work of each department within a week will be listened to. The reports are prepared under the supervision of direct supervisor. This type of independent work promotes professional and creative thinking, stimulates the formation and development of professional skills.

An important aspect is the development of self-interest in the work with literature that can be worked out while preparing for seminars and writing essays. For the duration of the training each intern should prepare 11 abstracts, and report them at seminars and hospital conferences. A student's preparation for writing the licensing examination "Step-3; Medicine and pediatrics" is another part of his/her independent work. The use of modern computer technologies of distance education should be considered the type of extracurricular work.

Teaching method using distance education technologies is based on interns' independent course study. As a platform for placing materials, knowledge and skills control, the implementation of the interaction between teacher and intern the platform Moodle can be used. Research work of interns (RWI) – another form of extracurricular work. The theme of research is defined by the RWI research plan of the intern, which is composed by the performer with the teacher and the supervisor taking into consideration the real possibilities of its implementation in terms of training in full-time and part-time internship. The results of research work (RWI) interns report at scientific conferences and are taken into account while their certification.

Conclusions. Thus, the extracurricular work of interns is a very important area in the formation of a young doctor. The opportunities to realize it are the greatest in the part-time internship. In the arsenal of a teacher-supervisor there are different forms of independent work, creative use of which will prepare an educated and qualified doctor, ready to work in the primary health care institutions.

Keywords: independent work, supervisors, doctors-interns-pediatricians.

Стаття надійшла 30. 03. 2015 р.